मम सद्गुरुंचे रामानंद गुरु। करितों नमस्कारु त्यांचे चरणीं।
त्यांनीं बोध केला सद्गुरु बाबांसी। संप्रदाय त्यांसी देवोनियां।।

त्याचे पदीं जीव जातांचि शरण। त्रिताप ते पूर्ण निवारिती।
तोचि श्रीसद्गुरु भक्तजनांसाठीं। प्रगटला जगतीं रामचंद्र।।

श्रीसद्गुरू रामानंद बीडकर महाराज

श्रीसद्गुरू वासुदेवानंत सरस्वती तथा
श्रीबाबा महाराज सहस्रबुद्धे

रेल्वेत, कोळवाज व भक्तरी आहे. यानें रेल्वेत काहितपर्य
करून राजडे नारायण कोळेन याची सास-मान दिलेली इस्टेट
अळकावली नंतर त्यांनां फसविलें. सर्व इस्टेटीत हा
भागीदार आहे.
विष्णु सखाराम यांना मुलगे दोन. एक गणेश ऊर्फ भाऊ
व दुसरा धाकटा लक्ष्मण ऊर्फ बा.
लक्ष्मण – इंग्रजी कॉलेजांत होता त्याचे लग्न नागपूरचे
पटवर्धनांचे मुलीशी झाले होते. पुढे तो अकस्मात
वारला.
लक्ष्मण यांना मुले दोन. रामचंद्र ऊर्फ बड्या बापू. व
मुलगी ताई- ही बापूसाहेब गोरे यांस दिलेली होती ती
निपुत्रिक वारली.
मुलगा रामचंद्र लक्ष्मण जोशी. हा सर्व इस्टेटीचा वारस
हा इंग्रजी पांचवी शिकला पुढे घरची अवस्था
"पाई कोमलं" झाली आई नवऱ्याचे नंतर वारली.
त्याचे लग्न सोलापूर येथील वतक यांचे मुलीबरोबर झाले.
बाईचे नांव सीताबाई एक मुलगी झाली तिचे नांव काशी
मुलीनें आपल्या सख्ख्या मामाबरोबर केलं लग्न सोलापूर
येथे मुक्काम. त्याची बायको हयात सोडून सोलापूर येथे
मुली जवळ राहाते. हा एकटाच पोमेडो कुठे येथे असतो
गणेश ~~[illegible]~~ व विष्णु जोशी यांचे पाहिले लग्न
हरीभाऊ गोरे वकील यांचे मुलीबरोबर झाले. तिला
मुले ना महादेव (दत्तात्रय) हा सखाराम जोशी यास दत्तक
दिला नांव श्रीधर। विठाबाई नारायण

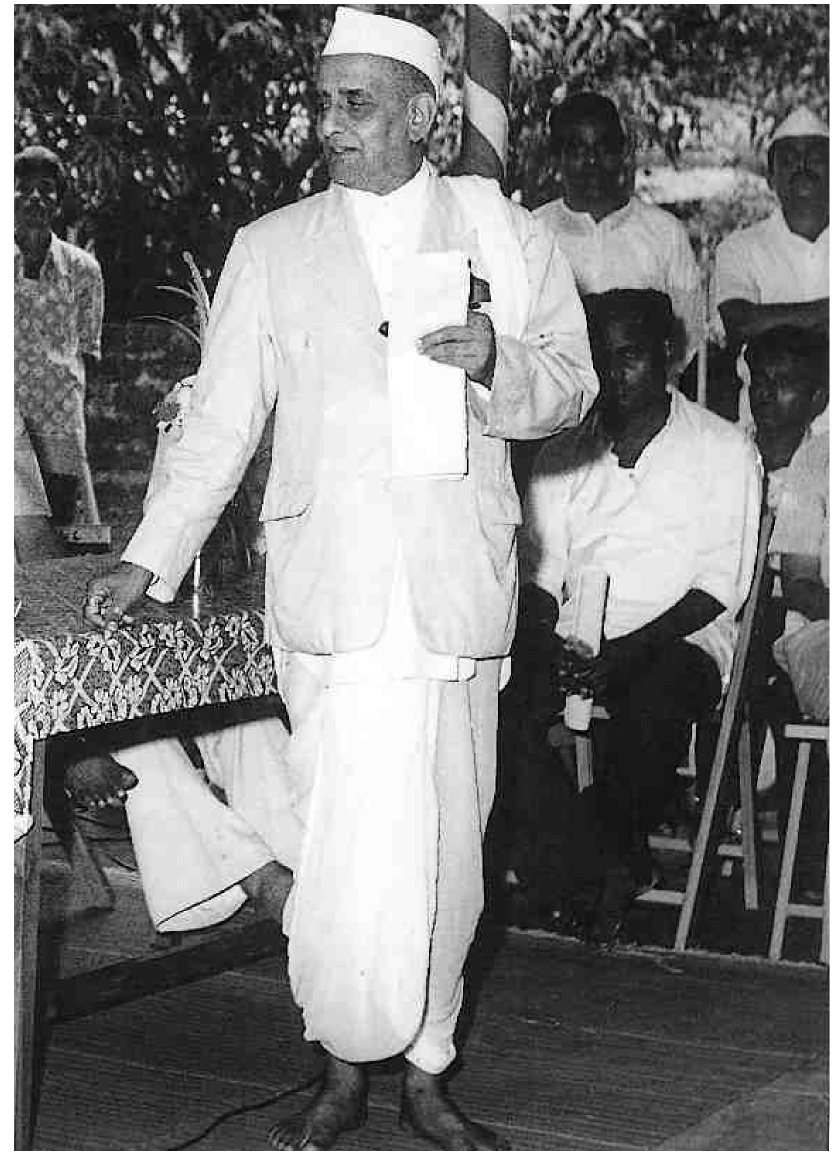

मातृपितृपुण्यें लाभला विठ्ठला ।
गुरुवर भला रामचंद्र ।
बोधोनी स्वरूप-ज्ञान-खूण त्यांनीं ।
उद्धरिलें झणीं विठ्ठलासी ।।१।।

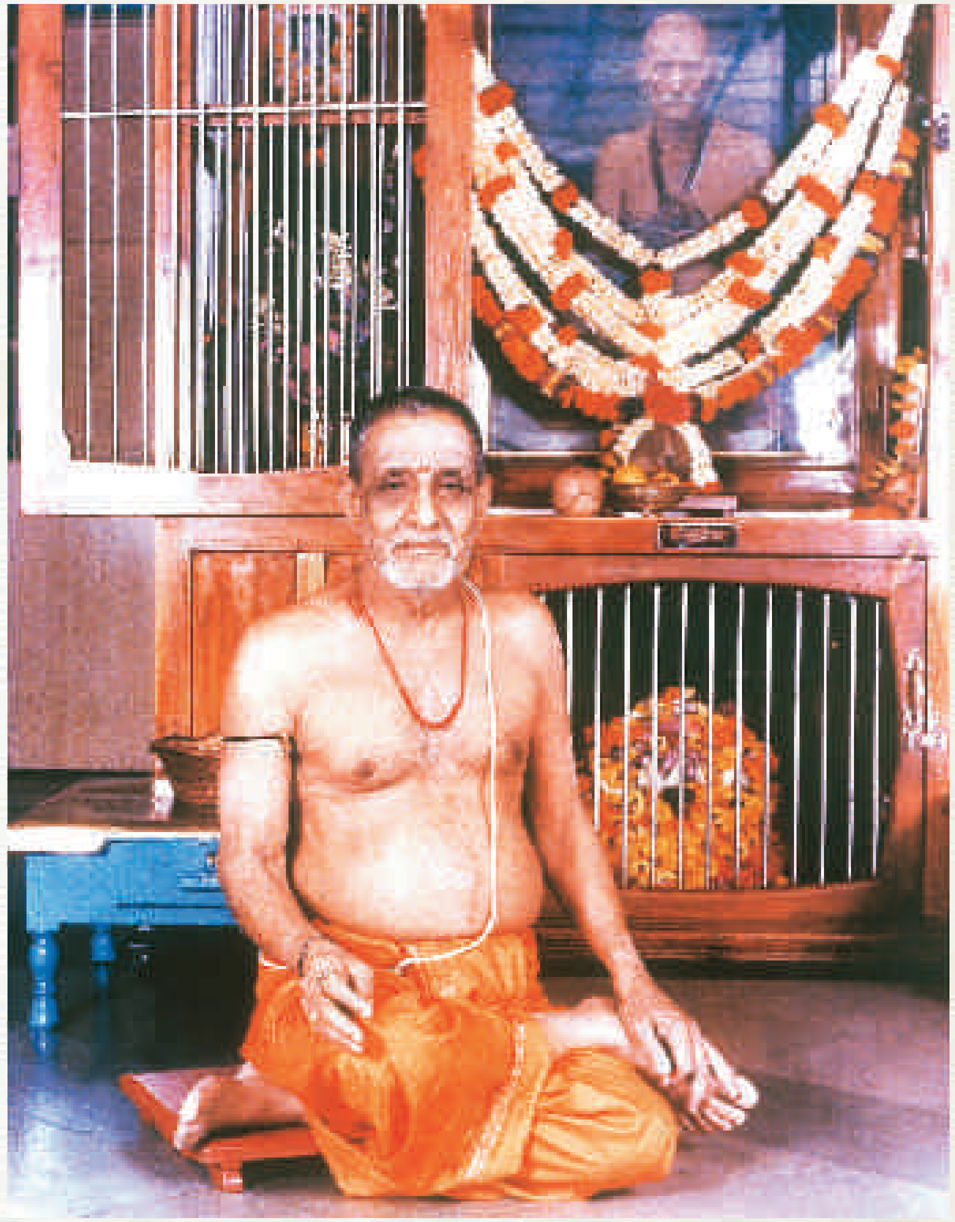

श्रीमत् सच्चिदानंद श्रीसद्गुरू दिगंबरदास महाराज तथा श्रीसहजानंद सरस्वती

जीवभाव त्याचा नासोनियां सारा ।
निजपदीं खरा बैसविला ।
चालवायासाठीं संप्रदाय जनीं ।
आज्ञा सद्गुरुंनीं दिधली त्यासी ।।२।।

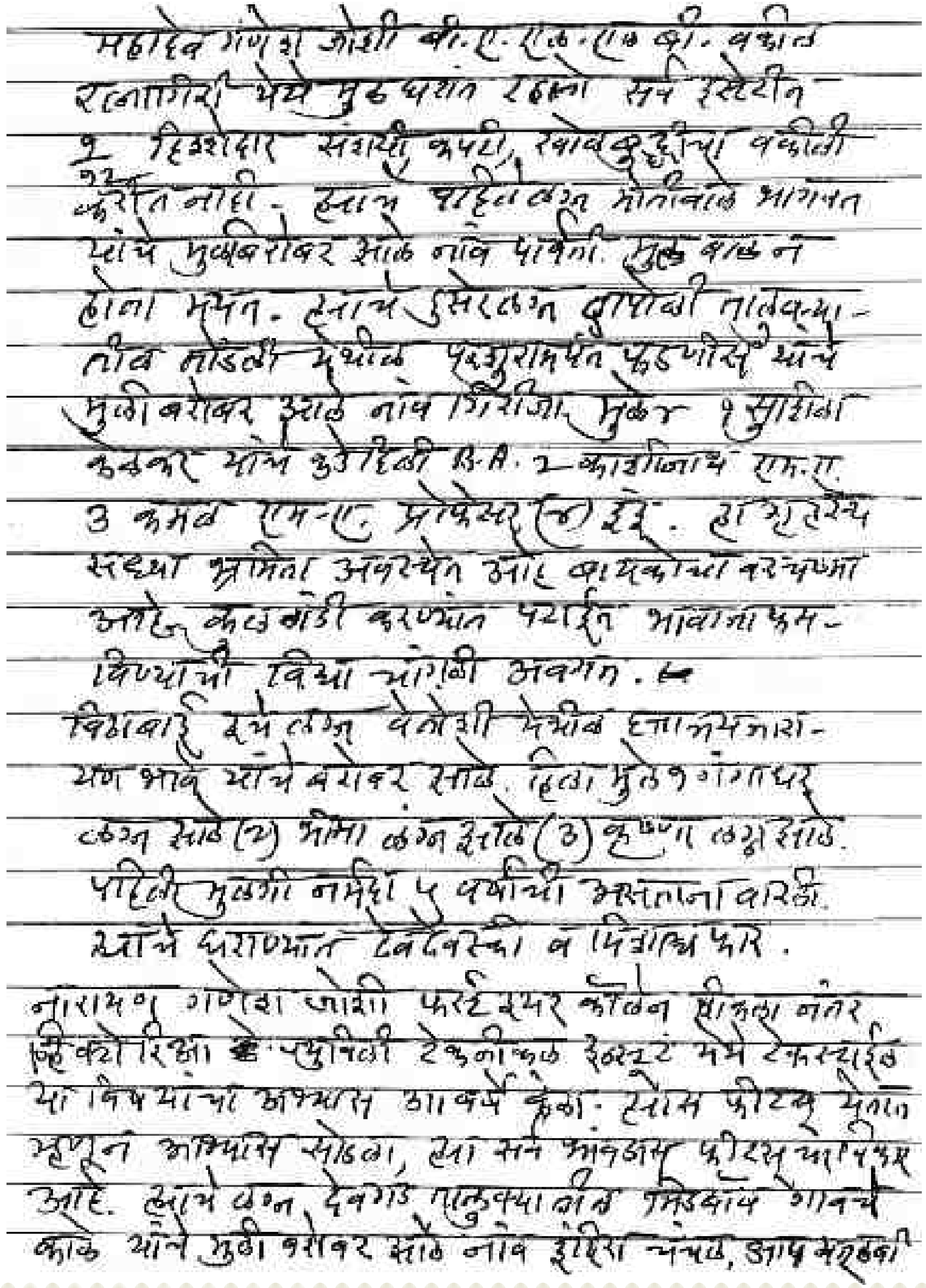

महादेव गणेश जोशी बी.ए. एल.एल.बी. वकील
रत्नागिरी येथे मुळघरात रहातो. सर्व इस्टेटीत
९ हिस्सेदार. सर्वांशी कपट, खोबकुटीच्या वकीली
करीत नाही. त्यांचे पहिले लग्न सोनवाळे भागात
त्यांचे मुलीबरोबर झाले नाव पार्वती. मुल बाळ न
होता मेली. त्यांचे दुसरे लग्न दापोली तालुक्या-
तील ताडली येथील परशुरामपंत फडणीस यांचे
मुलीबरोबर झाले नाव गिरीजा. मुलगे १ सुशीला
कुडकर यांनी दोघेही B.A. २ - काशीनाथ एम.ए.
३ कमल एम.ए. प्रोफेसर (?) हेरे. हा सध्या
सध्या भ्रमिता अवस्थेत आहे वाईकरांच्या घरच्यांना
आहे. कलगोडी करण्यात परांत भावांना कम-
विण्याची विद्या सांगीत अवगत.
विठाबाई यांचे लग्न वेळोशी येथील दत्तात्रेय नारा-
यण भावे यांचे बरोबर झाले. हिला मुलगे १ गंगाधर
लग्न झाले (२) भीमा लग्न झाले (३) कृष्णा लग्न झाले.
पहिली मुलगी नर्मदा ५ वर्षाची असतांना वारली.
त्यांचे घराण्यात टेलरिंग व शिवणकाम फार.
नारायण गणेश जोशी फर्स्ट इयर कॉलेज शिकला नंतर
व्हिक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट मध्ये टेक्स्टाईल
या विषयाचा अभ्यास ३ वर्षे केला. त्यास फीटस् येत
म्हणून अभ्यास सोडला, हा सर्व भावंडांत फीटस् आजार
आहे. त्याचे लग्न, देवगड तालुक्यातील मिठबाव गावचे
काळे यांचे मुलीबरोबर झाले नाव इंदिरा पंचम, आपमेळकी

श्रीदिगंबरदास महाराजांचे जन्मस्थान

१९११-१२ साली सद्गुरू श्रीबाबा महाराज सहस्रबुद्धे नोकरीच्या निमित्ताने रत्नागिरी येथे श्री.हरिपंत जोशी यांच्याकडे वास्तव्याला होते. या काळात या थोर पुरुषाची निरपेक्ष सेवा जोशी कुटुंबीयांकडून घडली. ती सेवा सद्गुरुचरणी रुजू होऊन, आश्विन शु।। अष्टमी, शक १८३४, परिधावीनाम संवत्सर, गुरुवार, दि. १७ ऑक्टोबर १९१२ रोजी पोमेंडी (बु।।) येथे याच घरात श्री.गणेश विष्णू जोशी आणि सौ. जानकीबाई यांना पुत्ररत्नाचा लाभ झाला. मुलाचे नाव विठ्ठल असे ठेवण्यात आले. हे विठ्ठल गणेश जोशी म्हणजेच सद्गुरू श्रीदिगंबरदास महाराज !

श्रीमहाराजांचे बालपण याच घरात गेले. मराठी पहिलीपर्यंतचे शिक्षण येथेच झाले. नंतर दुसरीपासून रत्नागिरी येथे जावे लागले. वास्तव्य रत्नागिरीला असले तरी मन घराकडे धाव घेत असे. सुट्टीमध्ये, सणावारी रत्नागिरीहून पोमेंडीला खेपा होत असत. येथेच वयाच्या बाराव्या वर्षी मौंजीबंधन झाले. नंतर मातोश्री जानकीबाईंचे चैत्र शु।। सप्तमी, शक १८४६ (इ.स.१९२४) रोजी निधन झाले. रत्नागिरीला शिक्षण सुरू होते, मात्र तेथून दोन वेळा सद्गुरूंच्या शोधार्थ पलायन केले. वडिलांचे निधन भाद्रपद व।। सप्तमी, शक १८५२ (इ.स.१९३०) रोजी झाल्यावर तेराव्या दिवशीच घर सोडून महाराजांना आजोळी जावे लागले. तेथे ते सहा महिने राहिले.

मात्र नंतर घरी येऊन संसाराची जबाबदारी उचलली. या काळात घरी शेतीत निरनिराळे प्रयोग केले. चित्रकला, मूर्तिकला, काव्यरचना, नाट्यकला अशा अनेक क्षेत्रात मनसोक्त संचार केला. स्वातंत्र्य चळवळीत भाग घेतला.

याच काळात संत दर्शनाची ओढही मनाला लागलेली होती. श्रीराम मंदिरात उपासना सुरू होती. धर्मग्रंथ-पोथ्यापुराणे यांचे परिशीलन सुरू होते. कीर्तन, प्रवचनाद्वारे लोकजागरणाचे काम सुरू झाले होते.

अखेरीला १९३४-३५ साली सावत्र बंधूंबरोबर तीव्र मतभेद झाले, त्यामुळे हे घर सोडून मुंबईला मावशीकडे वास्तव्याला गेले, त्यानंतर या घरी फारसे येणे झाले नाही.

कुटील नवऱ्यावर पगडा फार. वतन ठीक नाहीं तिला मुले १ हरी (मनोहर) लग्न झाले. (२) वत्सला अविवाहित मास्तरीण ३) यशवंत बी.ए. नोकरी (४) शकुंतला गाणे शिकते (५) उषा बुकिंग क्लार्क.

नारायण भावे हैद्राबाद येथे प्रमुख ऑफीसरची नोकरी केली तेथे त्याला प्लेग झाला (अंतीं तो वाचला) पुनर्जन्म झाला नंतर वाणीवर परिणाम झाला नंतर त्याने लोकलबोर्डात नोकरी केली आता रिटायर्ड झाला. सध्या सर्व शोधक छापखान्यात नोकरी करतो व रत्नागिरी येथील मुले घरात रहातो. स्वार्थी आपमतलबी.

ह्या सर्व भावंडांनी ईश्वरावर श्रद्धा आहे. राम भक्ती करतात. ह्या सर्वांचा सल्लागार श्री दत्तात्रय गोविंद गोडबोले वकील आचरणाने शुद्ध धर्म बुद्धि वाढे गणेश उपासक.

गणेश विष्णु जोशी यांचे दुसरे लग्न रत्नागिरी तालुक्यातील सोमेश्वर येथील नारायण दाजी सोमणी यांच्या गंगु नावाच्या मुली बरोबर झाले नांव जानकी ठेवले. २ मुले झाल्यावर नंतर ही कमरेच्या खाली पंगु झाली असेल ईश्वर भक्त पुण्यवान पतिव्रता देह ठेवी पर्यंत अंथरुणात पडून च होती तरी नेम निष्ठा कायम ईश्वर स्मरण केल्याशिवाय दूध सुद्धा कधी घेतले नाही तिला मुले ४ (१) कृष्णाबाई ८ वर्षांची होऊन वारली (२) विठ्ठल (३) गोदावरी १८ वर्षांची होऊन अविवाहीत वारली बुद्धिमान सरळ व सुस्वभावी आचारी व ईश्वर निष्ठ होती (४) केशव ३ वर्षांचा होऊन वारला. जानकीबाई १९२० साली चैत्र शुद्ध सप्तमी ह्या दिवशी वारली हिचे आवडते विठ्ठल मात्र होते.

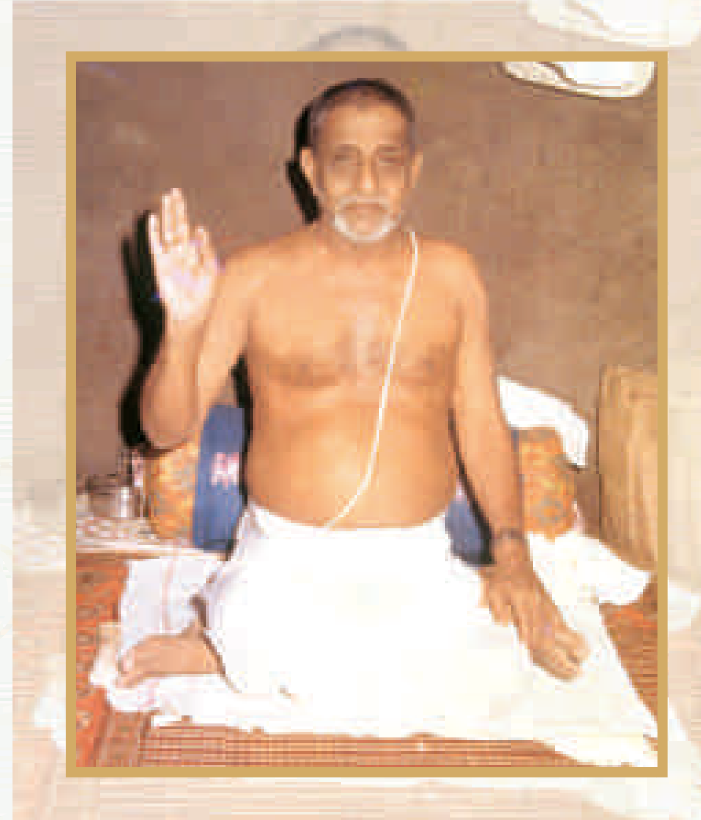

श्रीदिगंबरदास महाराजांचे मौंजीबंधन

वडिलांनी श्रीमहाराजांचे मौंजीबंधन वयाच्या बाराव्या वर्षी केले आणि गायत्री मंत्राचा उपदेश केला. मातोश्रींची तब्येत ठीक नव्हती, परंतु मुंज यथासांग पार पडली. श्रीमहाराज लिहिताात - संपन्न घरात जन्म झाल्यामुळे लहानपणीच संपत्ती, ऐश्वर्य, सर्व प्रकारची हौस पूर्ण झाली.

मात्र मौंजीबंधनानंतर काही काळातच श्रीमहाराज मातृसुखाला पारखे झाले. मातेचे और्ध्वदेहिक श्रीमहाराजांच्या हस्ते करण्यात आले. अग्निसंस्कारानंतर चितेमध्ये सौ. जानकीबाईंची बांगड्या आणि मंगळसूत्र ही सौभाग्यलेणी तसेच साडीच्या निऱ्या व नारळ जशीच्या तशी सापडली. हा पातिव्रत्याचा महिमा !

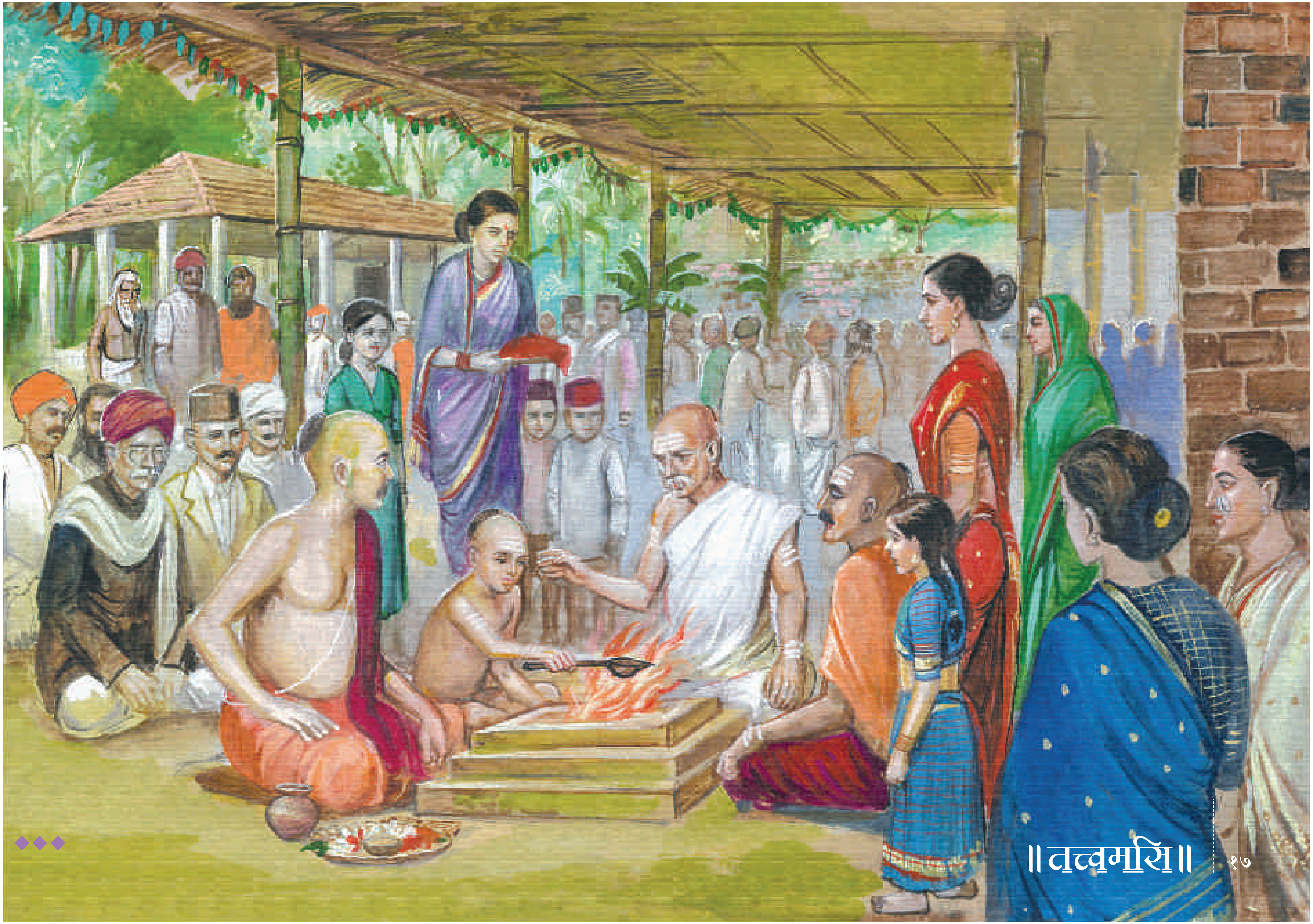

चितेत बांगड्या, मंगळसूत्र, पंजाबाच्या [illegible] व नारळ तसाच
सापडला. ही विठोबाची आई. गणेश विष्णु जोशी शिक्षण
बी.ए. पर्यंत असेल रामभक्त ईश्वरनिष्ठ कोमल अंतःकरण
सरळ निष्ठ प्रेमळ आचार संपन्न कधी ही कोणाला
काया वाचे मनाने दुखविले नाही. आयुष्यात [illegible]
सत्या चरणाने आयुष्य घालविले यांचे [illegible] विष्णुंना
मुलगे हरि सखाराम व हे दोघांचे फार प्रेमळ मित्र होते.
पुढे हा एकच मुलगा नोकरी उत्तम म्हणून कोकणातून
काढून घरी आणला व सर्व इस्टेटीची व्यवस्था
त्यांच्यावर सोपविली. यांनी सर्व आयुष्य इस्टेटीचे
संरक्षण वाढ आणि कुटुंबाच्या नातेवाईक व
कुटुंबाचे संरक्षण करण्यात खर्च केले. [illegible]
आ. बापाची ही इस्टेट सांभाळली वयाच्या ८८ व्या
वर्षी सन १९३० मध्ये पोमेंडी बुद्रुक येथे आर्थिक
भाद्रपद वद्य सप्तमी रोजी देह ठेवला, [illegible]
घरच्या मुक्काम केले.

ह्या घराण्याची इस्टेट मुळची [illegible] ६ पै हिस्सा
पुढे विष्णु सखाराम व हरी सखाराम या दोन भावांनी
इस्टेट वाटून घेतली व नाव [illegible] वाटणीत [illegible]
[illegible] मिळविली. [illegible] देवळे बांधले.
[illegible] उत्सव १० दिवस [illegible]
पान जेवण होते व ज्ञान वैकुंठ सह आचरण।
ह्या घराण्याच्या नावे [illegible] इस्टेट पुढील गावात
मिळविली १) पोमेंडी बुद्रुक पोमेंडी खुर्द, रत्नागिरी
कोतवडे, नाचणे, हातीस, [illegible], टेंभे, [illegible]
[illegible] कोंडवी, खेडशी निरोखण, मिरजोळे गावचे

श्रीसंत नारायण महाराज केडगावकरांचे दर्शन

एकदा श्रीसंत नारायण महाराज केडगावकरांचे रत्नागिरी येथे आगमन झाले होते. १९२४-२५ सालातील ही गोष्ट आहे. श्रीमहाराज त्या वेळी १२-१३ वर्षांचे होते. रत्नागिरीच्या शाळेत शिक्षण सुरू होते. श्रीसद्गुरू बीडकर महाराजांचे चरित्र वाचल्यापासून मनात अध्यात्माविषयी तीव्र ओढ निर्माण झाली होती. संत सत्पुरुषांच्या दर्शनाची मनाला आस लागली होती. श्रीमहाराज श्रीसंत नारायण महाराजांच्या दर्शनाला गेले. तेथे असलेल्या दर्शनेच्छूंच्या गर्दीतूनही श्रीनारायण महाराजांनी श्रीमहाराजांना आपल्या जवळ बोलावून घेतले, अगत्याने त्यांची विचारपूस केली आणि त्यांना श्रीफळ प्रसाद म्हणून दिले.

◆◆◆

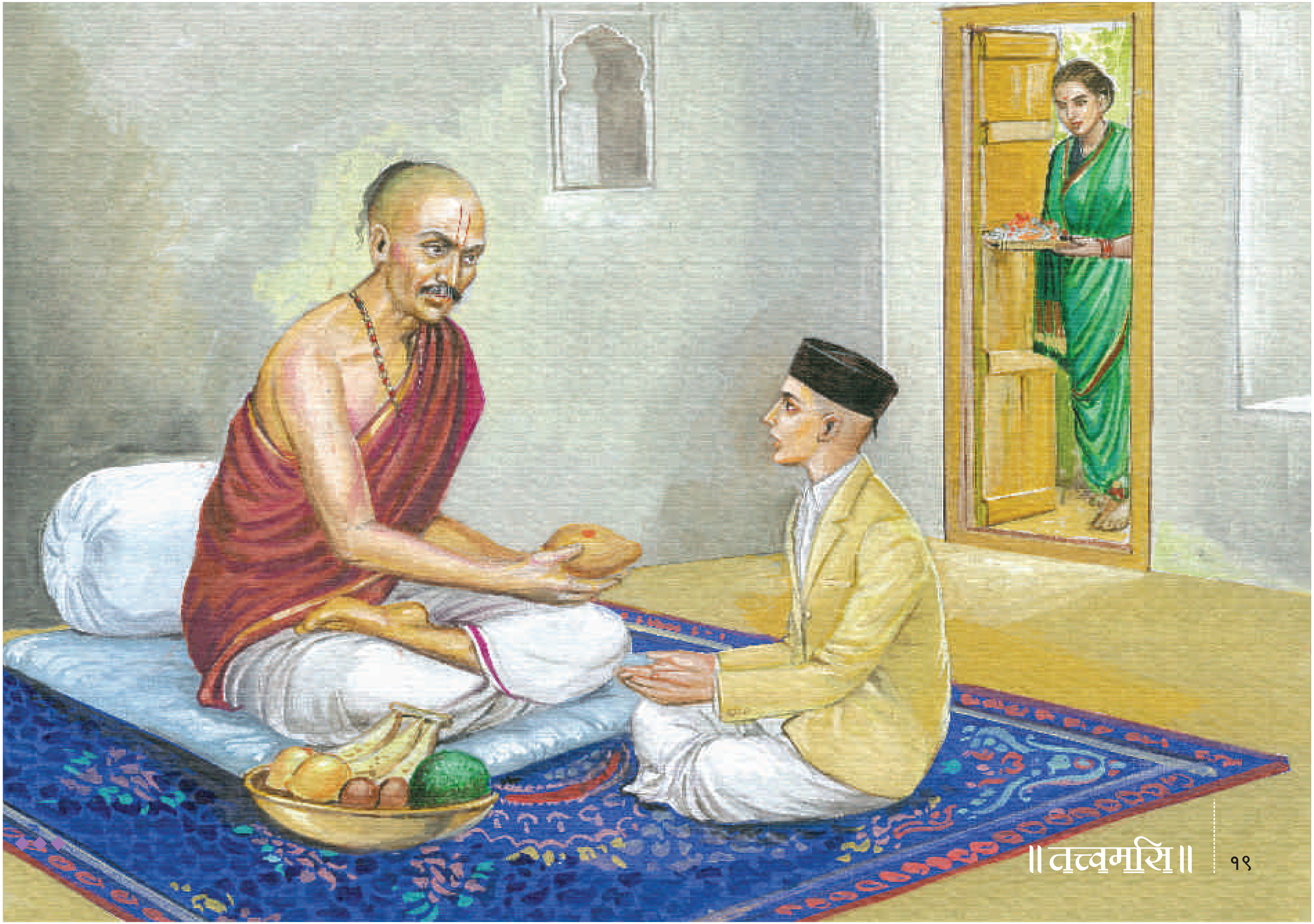

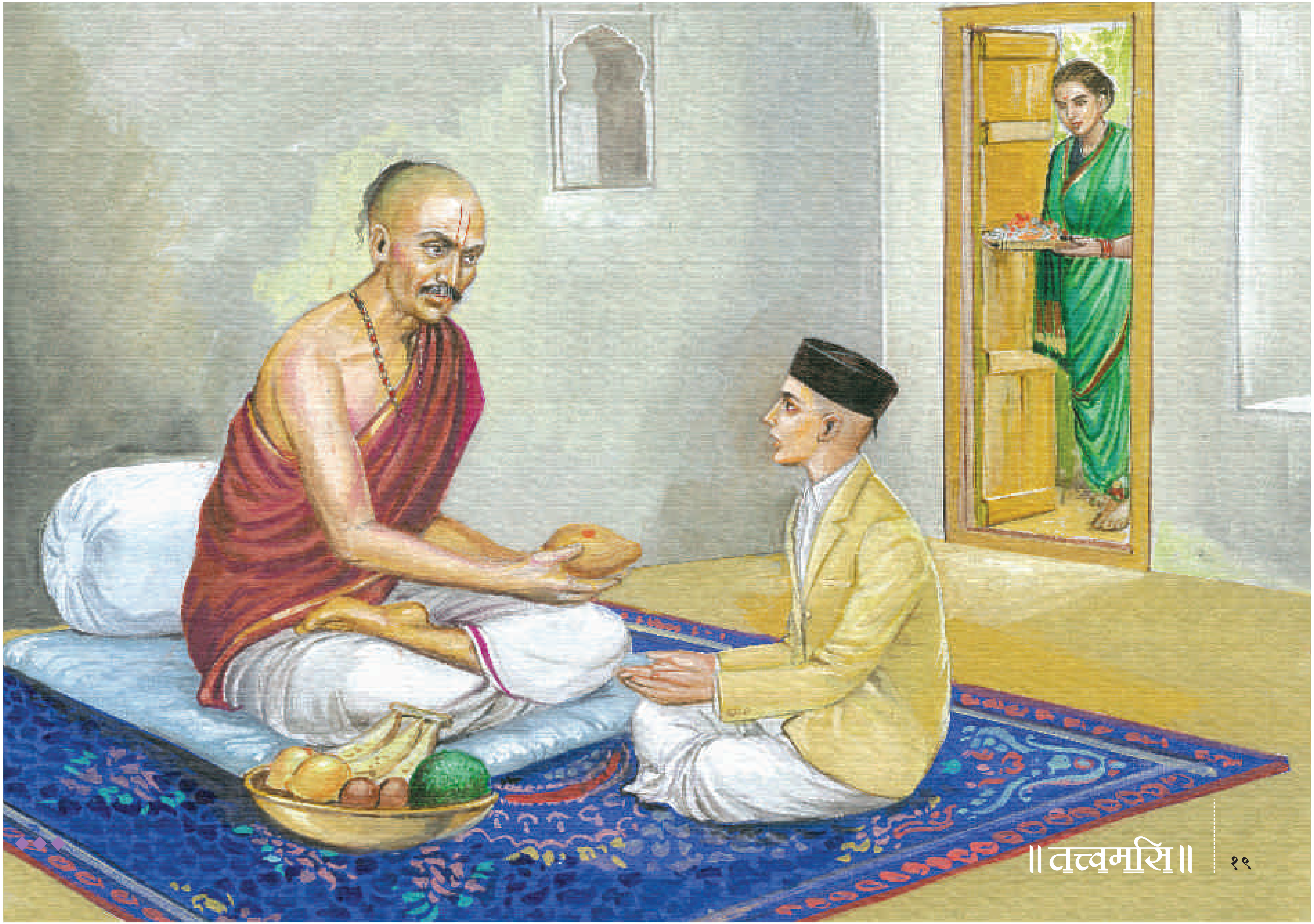

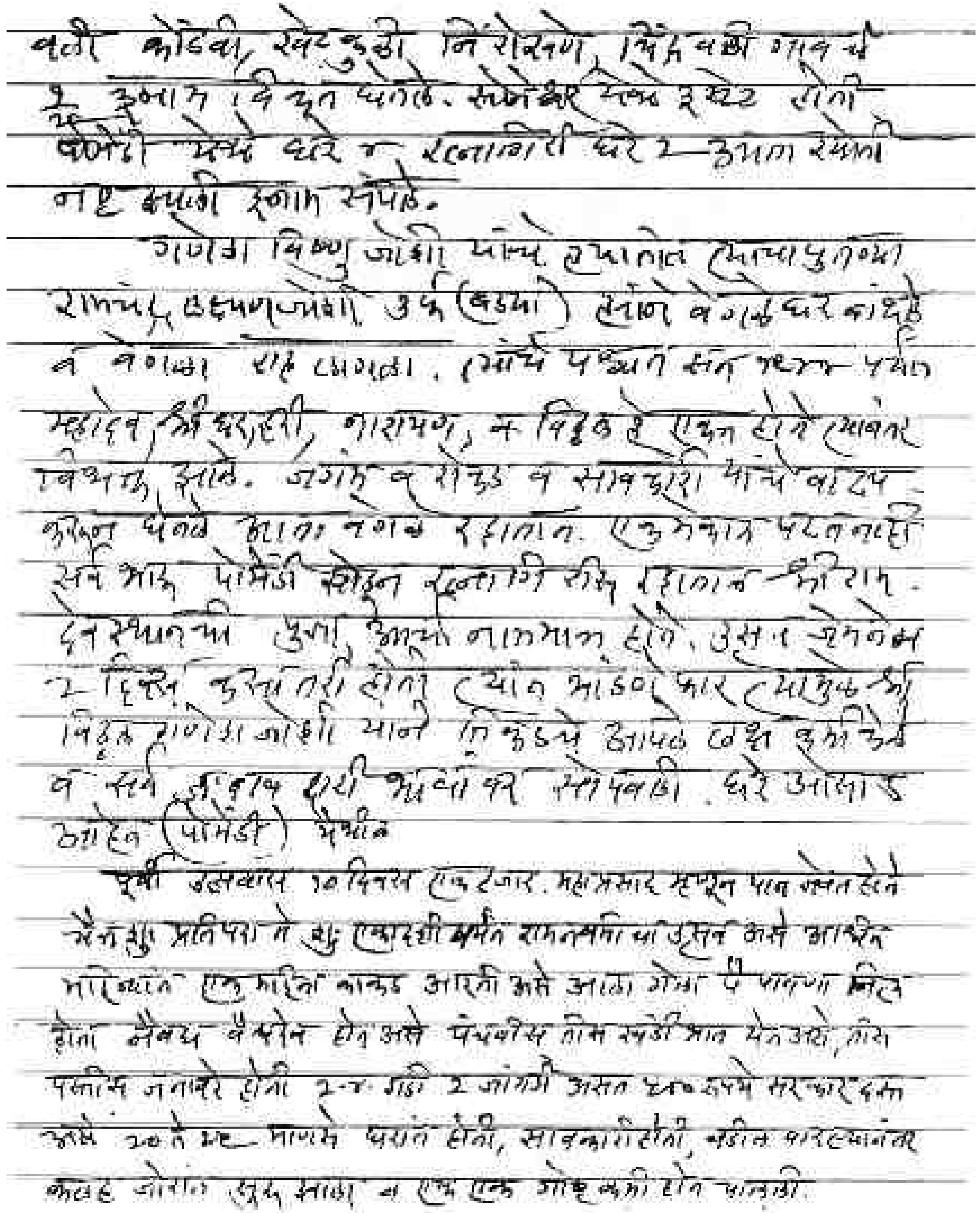

श्रीसंत गाडगे महाराज यांचे दर्शन

...नंतर श्रीसंत गाडगे महाराज ऊर्फ गोधडे महाराज यांचे दर्शन बेरडे वाणी यांचे घरी मारुतीचे देवळासमोर झाले. ते कोणास नमस्कार करू देत नसत; परंतु विठोबाने पाय घट्ट धरून नमस्कार केला. गाडगे महाराज म्हणाले,''मारून टाकीन.'' विठोबा म्हणाला,''तुमचे हातून मरण आले तर मुक्ती मिळेल.'' नंतर गाडगे महाराज प्रेमाने विठोबास म्हणाले, ''हे तुला कोणी शिकविले? तुला काय पाहिजे?'' विठोबाने उत्तर दिले, ''हे मला कोणी शिकविले नाही, मूळचेच आहे. मला दुसरे काही नको. मी विचारतो ह्याचे उत्तर सांगा.'' विठोबा म्हणाला, ''बाबा कापसाचा दोरा झाला आहे व त्याला घट्ट पीळ पडला आहे. तो पीळ काढून त्याचा पुन्हा कापूस करता येईल का? ती विद्या मला सांगा.'' गाडगे महाराज प्रेमाने हसले व म्हणाले, ''बाळ होईल, कापूस होईल. तो तुझ्या भाग्यांत आहे. योग्य वेळी गांठ पडेल'' व संपूर्ण आशीर्वाद देऊन विठोबाला त्याने ठेवलेला नारळ प्रसाद म्हणून दिला...

(श्रीमहाराजांच्या हस्तलिखितातून)